

Apollonios Rhodios: Prolog (I 1 – 22)

Oversat af Simon Laursen (2013)

Apollonios Rhodios var en digter, der levede i Alexandria mellem 300 og 250 fvt. Han var blandt de første medarbejdere i den musehelligdom, *Museion*, kong Ptolemaios havde oprettet; men som så mange andre lærde institutioner var også museet – og det bibliotek, der hørte til – hærget af stridigheder mellem de lærde, og Apollonios synes at være faldet i unåde. Meget mere ved man ikke om ham.

Hans hovedværk var *Argonautertoget*, en fortælling i fire sange om, hvordan *Jason*, en ung mand fra *Iolkos* i Thessalien, søn af *Aison*, af kong *Pelias* af Thessalien får ordre til at hente det sagnomspundne gyldne skind af en vædder, *Frixos* havde redet på, da han engang flygtede fra Thessalien til *Kolkhis* helt ude på østsiden af Sortehavet, og hvordan han som leder af en skare helte fra hele Grækenland på skibet *Argo* drager ud for at udføre denne næsten umulige bedrift. Ude i *Kolkhis* møder han troldkvinden *Medea*, der hjælper ham med at få fat på skindet og derefter må flygte med ham til Grækenland.

Der er ingen tvivl om, at Jason *formelt* er digtets 'helt'. Men ved hoffet i Alexandria skrev man ikke digte, der var *så* lette at forstå, og det er den dag i dag et stridsemne, om Jason *reelt* er en helt – eller snarere en 'antihelt', mens *Medea* faktisk er den, der har overskud til at klare alle problemer, og derfor egentlig er helten.

Digtet er bygget op af en række episoder, der somme tider ikke hænger særlig godt sammen, uden at man dog kan sige, digtet ikke *er* en helhed. Dette er digtets indledning.

Foibos Apollon! Jeg synger om hedenolds heltes bedrifter,
helte, der sejled til Pontos forbi de kyaniske klipper
efter det gyldne skind om bord på det velgjorte Argo –
siden kong Pelias bød det. Med dig begynder historien.

- 5 Pelias modtog et sandsagn, der sagde, at senere ville
skæbnen ramme ham grusomt: en voldelig død efter planer
lagt af en mand fra hans folk med kun én sandal som sit fodtøj.
Længe vared det ikke, før Jason, som sandsagnet sagde,
krydsed til fods Anauros' vinterligt svulmende strømme,
10 redded den ene sandal fra dyndet, men måtte den anden
lade tilbage dernede i flodsengens sugende dybder.
Hurtig derefter kom Jason til Pelias for at ta del i
ofret, han gav til sin fader Poseidon og alle de andre
guder – men til den pelasgiske Hera ofred han ikke.
15 Straks da han så ham, forstod han det hele og gav ham i opdrag
dette forfærdende togt til søs, for at Jason på havet
eller måske blandt fremmede folk forliste sin hjemfart.

Skibet har barder i forne tider jo sunget om ofte –
køllagt og bygget af Argos med kyndig hjælp fra Athene.

20 Jeg vil fortælle om navne og slægter, som heltene havde,
kursen, der flakkende førte dem om på de vidtstrakte vover –
alt hvad de øved! Må muserne tjene mig, medens jeg synger.